

Briuselis, 2018 m. lapkričio 15 d.
(OR. en)

13955/18

**Tarpinstitucinė byla:
2018/0126(NLE)**

**EDUC 407
JEUN 142
SOC 681
EMPL 517**

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato
kam: Tarybai

Ankstesnio
dokumento Nr.: 12785/18 EDUC 349 JEUN 113 SOC 587 EMPL 454

Komisijos dok. Nr.: 9292/18 EDUC 203 JEUN 84 SOC 303 EMPL 377 + ADD 1 + ADD 2

Dalykas: Pasiūlymas dėl TARYBOS REKOMENDACIJOS dėl aukštojo mokslo diplomų, vidurinės mokyklos baigimo pažymėjimų ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo
– Priėmimas

2018 m. lapkričio 14 d. posėdyje Nuolatinių atstovų komitetas pažymėjo, kad jau pasiektas vieningas susitarimas dėl pirmiau nurodytos rekomendacijos, išskyrus EL išlygą, kaip nurodyta 11 išnašoje.

Todėl Tarybos prašoma patikrinti su likusia išlyga susijusią padėtį, priimti priede pateikiamą rekomendaciją ir perduoti ją paskelbti Oficialiajame leidinyje.

Pasiūlymas

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl aukštojo mokslo, vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacijų bei mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinio tarpusavio pripažinimo skatinimo

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 165 ir 166 straipsnius,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) judumas mokymosi tikslais didina žinias, gebėjimus, kompetencijas ir patirtį, įskaitant asmenines ir socialines kompetencijas bei kultūrinį sąmoningumą, kurie yra labai svarbūs aktyviai dalyvaujant visuomenės gyvenime ir darbo rinkoje bei propaguojant europinę tapatybę;
- (2) savo komunikate „Europinės tapatybės stiprinimas per švietimą ir kultūrą“¹ Europos Komisija pateikė Europos švietimo erdvės viziją iki 2025 m.; toje erdvėje sienos netrukdyt mokytis, studijuoti ir vykdyti tyrimus, taip pat bus pašalintos ir mokyklinio ugdymo, ir aukštojo mokslo lygmens kvalifikacijų pripažinimo kliūtys;

¹ Dok. COM(2017) 673 final.

- (3) 2017 m. gruodžio 14 d. Europos Vadovų Tarybos išvadose valstybės narės, Taryba ir Komisija pagal jų atitinkamas kompetencijas raginamos „*skatinti valstybių narių bendradarbiavimą, susijusį su aukštojo mokslo diplomų ir vidurinės mokyklos baigimo pažymėjimų tarpusavio pripažinimu*“²;
- (4) Europos Tarybos ir UNESCO parengtoje 1997 m. Kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono valstybėse konvencijoje (Lisabonos pripažinimo konvencija) bei jos papildomuose tekstuose nustatyta aukštojo mokslo ir vidurinio ugdymo kvalifikacijų, suteikiančių galimybę įgyti aukštąjį išsilavinimą, pripažinimo teisinė sistema;
- (5) Europos aukštojo mokslo erdvės švietimo ministrai įsipareigojo įgyvendinti 2012 m. Bukarešto komunikate nustatytą ilgalaikį palyginamų akademinį laipsnių automatinio pripažinimo tikslą. Buvo padaryta pažanga, be kita ko, dirbant iniciatyvinei automatinio pripažinimo grupei, tačiau tikslas dar nepasiektas;
- (6) už profesinį rengimą ir mokymą atsakingi valstybių narių ministrai 2002 m. įsipareigojo įgyvendinti Kopenhagos procesą, t. y. patobulinto bendradarbiavimo, kuriuo skatinama pripažinti kvalifikacijas ir kompetencijas, procesą;
- (7) būtent kokybės užtikrinimui tenka vienas iš svarbiausių vaidmenų didinant skaidrumą ir taip padedant sukurti tarpusavio pasitikėjimą. Todėl svarbu remtis darbu, jau atliktu Aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo standartų ir gairių, Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacinės sistemos ir susiejimo su Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandara kontekste;
- (8) siekiant sudaryti palankesnes sąlygas pripažinti mokymosi rezultatus, įskaitant įgytus pagal judumo programas, nacionalinės teisės aktuose, reikėtų tęsti darbą Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistemos ir Europos profesinio mokymo kreditų sistemos srityse;

² Dok. EUCO 19/1/17 REV 1.

- (9) 2017 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaros³ siekiama didinti kvalifikacijų skaidrumą, palyginamumą ir perkeliamumą ir taip sudaryti palankesnes sąlygas jų pripažinimui;
- (10) savo 2012 m. balandžio 20 d. Rezoliucijoje dėl Europos aukštojo mokslo sistemų modernizavimo Europos Parlamentas prašo ES ir valstybių narių dėti daugiau pastangų siekiant veiksmingesnio pripažinimo ir geresnio suderinimo studijų baigimo dokumentų srityje⁴;
- (11) atsižvelgiant į vis labiau globalėjančias aplinkybes, svarbu, kad studentai kuo geriausiai pasinaudotų visomis mokymosi visoje Europoje galimybėmis. Kad tai įvyktų, kompetentingos institucijos vienoje valstybėje narėje suteikta kvalifikacija turėtų galioti kitoje valstybėje narėje tolesnio mokymosi tikslais. Tai apima trečiųjų šalių piliečius, kurie turi vienos valstybės narės suteiktą kvalifikaciją ir keliasi į kitą valstybę narę. Vis dėlto šio automatinio kvalifikacijų ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų pripažinimo stoka trukdo judumui. Visoje Sąjungoje taikant automatinio pripažinimo metodą bus užtikrintas reikalingas aiškumas ir nuoseklumas, kad būtų įveiktos likusios kliūtys;
- (12) aukštojo mokslo įstaigose pripažinimo procedūros dažnai tebėra pernelyg sudėtingos ar pernelyg brangios ir pernelyg didelio skaičiaus judžių studentų sėkmingai pasiekti mokymosi rezultatai nėra visiškai pripažįstami. Tačiau keletas valstybių narių ėmėsi iniciatyvos siekti pažangos, susijusios su automatiniu tarpusavio pripažinimu, įskaitant regioninių susitarimų pasirašymą. Šios iniciatyvos galėtų būti pavyzdžiai kuriant visos Sąjungos sistemą;

³ OL C 189, 2017 6 15, p. 15.

⁴ Dok. P7_TA(2012)0139.

- (13) vidurinio ugdymo ir mokymo lygmeniu turintiesiems kvalifikacijas, kuriomis suteikiama galimybė įgyti aukštąjį išsilavinimą vienoje valstybėje narėje, dažnai trūksta tikrumo dėl galimybės įgyti aukštąjį išsilavinimą kitoje valstybėje narėje. Visų pirma kai kurios valstybės narės nepripažįsta kvalifikacijų, kuriomis sudaroma galimybė įgyti aukštąjį išsilavinimą turintiesiems profesinio rengimo ir mokymo vidurinio ugdymo kvalifikacijas kitose valstybėse narėse. Be to, nors dėl trumpesnių mokymosi užsienyje laikotarpių nebūtinai atsiranda pripažinimo problemų, dėl laikotarpių nuo trijų mėnesių iki vienu metų vis dar yra netikrumo;
- (14) laikydamosi laipsniško metodo, valstybės narės galės nustatyti sąlygas, dėl kurių automatinis tarpusavio pripažinimas taps įmanomas. Šis metodas bus pagrįstas aukštojo mokslo bei profesinio rengimo ir mokymo srityje jau taikomomis priemonėmis, bet juo bus patobulintas jų naudojimas ir palaipsniui didinamas užmojis. Bendrojo vidurinio ugdymo ir mokymo srityje bus pradėtas bendradarbiavimo procesas, kuriuo bus siekiama sukurti būtiną pasitikėjimo skirtingomis valstybių narių švietimo ir mokymo sistemomis lygį. Šia rekomendacija papildomos valstybių narių iniciatyvos, o įsipareigojimai yra savanoriško pobūdžio;
- (15) šia rekomendacija nedaroma poveikio profesinių kvalifikacijų tarpusavio pripažinimo sistemai ir suderintiems būtiniems rengimo reikalavimams kelioms profesijoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (EB) 2005/36 dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2013/55⁵,

⁵ Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2013/55, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacijos sistemą (IMI reglamentas) (OL L 354, 2013 12 28, p. 132) OL L 354 2013 12 28, p. 132.

REKOMENDUOJA VALSTYBĖMS NARĖMS:

atsižvelgiant į nacionalinės ir Sąjungos teisės aktus, turimus išteklius ir nacionalines aplinkybes, remiantis Lisabonos pripažinimo konvencija⁶ bei jos papildomais tekstais ir glaudžiai bendradarbiaujant su visomis atitinkamomis suinteresuotosiomis šalimis:

Pagrindinis principas

1. Ne vėliau kaip 2025 m. imtis veiksmų, kurie yra būtini,
 - a) kad būtų užtikrintas automatinis tarpusavio pripažinimas⁷ tolesnio mokymosi tikslu, neprivalant atlikti atskiros pripažinimo procedūros:
 - i) vienoje valstybėje narėje įgyta aukštojo mokslo kvalifikacija būtų automatiškai pripažinta⁸ kitose valstybėse narėse tokio paties lygio kvalifikacija galimybės tęsti studijas tikslais, nedarant poveikio aukštojo mokslo įstaigos arba kompetentingų institucijų teisei nustatyti konkrečius priėmimo į konkrečias programas kriterijus arba patikrinti dokumentų autentiškumą;
 - ii) rezultatai, gauti mokymosi užsienyje laikotarpiu aukštojo mokslo įstaigoje vienoje valstybėje narėje, būtų automatiškai ir visapusiškai pripažinti kitose valstybėse narėse, kaip iš anksto sutarta mokymosi susitarime ir patvirtinta duomenų išrašais pagal Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistemą;

⁶ Kvalifikacijų, susijusių su aukštojo mokslo, pripažinimo Europos regiono valstybėse Lisabonos konvencija.

⁷ Kaip apibrėžta priede.

⁸ Kaip apibrėžta Lisabonos pripažinimo konvencijoje ir paskiausiai patvirtinta dėl Bolonijos proceso 2018 m. gegužės 25 d. Paryžiaus komunikate.

- b) padaryti didelę pažangą siekiant užtikrinti automatinį tarpusavio pripažinimą tolesnio mokymosi tikslu, kad:
- i) vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacija, suteikianti galimybę įgyti aukštąjį išsilavinimą valstybėje narėje, kurioje suteikta ši kvalifikacija, būtų pripažinta, tik siekiant suteikti galimybę įgyti aukštąjį išsilavinimą, kitose valstybėse narėse, nedarant poveikio aukštojo mokslo įstaigos arba kompetentingų institucijų teisei nustatyti konkrečius priėmimo į konkrečias programas kriterijus arba patikrinti dokumentų autentiškumą;
 - ii) iki vienu metų trunkančio mokymosi užsienyje (kitoje valstybėje narėje) laikotarpio vidurinio ugdymo ir mokymo metu rezultatai būtų pripažinti bet kurioje kitoje valstybėje narėje, o besimokantis asmuo neprivalėtų kartoti to metų trukmės programos kurso arba atnaujinti pasiektus mokymosi rezultatus kilmės šalyje, jeigu mokymosi rezultatai iš esmės atitinka nacionalines mokymo programas kilmės šalyje.

Aukštasis mokslas

2. Pripažįstant, jog svarbu skatinti skaidrumą ir didinti pasitikėjimą viena kitos aukštojo mokslo sistemomis, kad būtų užtikrintas automatinis tarpusavio pripažinimas tolesnio mokymosi tikslu, susitarti įvykdyti šias sąlygas, pagal kurias:
- a) nacionalinės kvalifikacijų sandaros arba sistemos būtų susietos su Europos kvalifikacijų sandara, tą susiejimą, kai aktualu, peržiūrint ir atnaujinant, ir savarankiškai sertifikuotos pagal Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sandarą;
 - b) aukštojo mokslo sistemos būtų organizuojamos pagal Bolonijos proceso struktūras ir principus, apimant trijų pakopų sistemą ir, kai taikytina valstybei narei, trumpąsias studijas, kaip apibrėžta pagal Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sandarą, ir

- c) išorės kokybės užtikrinimą vykdytų nepriklausomos kokybės užtikrinimo agentūros, kurios yra įregistruotos arba kurias siekiama įregistruoti Europos kokybės užtikrinimo registre ir kurios dėl šios priežasties veikia laikydamosi tiek Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo standartų ir gairių, tiek Europos jungtinių programų kokybės užtikrinimo principo.
3. Bendradarbiaujant su nacionaliniais akademinio pripažinimo informacijos centrais, aukštojo mokslo įstaigomis, kokybės užtikrinimo agentūromis ir kitais itin svarbiais suinteresuotaisiais subjektais, parengti nacionalines gaires, kuriomis aukštojo mokslo įstaigoms būtų padedama rengti ir veiksmingai įgyvendinti toliau nurodytas skaidrumo užtikrinimo priemonės, laikantis Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistemos gairių, tokiu būdu užtikrinant nuoseklumą ir mažinant administracinę našą aukštojo mokslo įstaigoms ir besimokantiems asmenims:
- a) naujausią kursų katalogą, kuriame pateikiami programų, po kurių suteikiamas laipsnis, atskirų švietimo modulių ir balų paskirstymo lentelių aprašymai;
 - b) visų absolventų diplomų priedėlius, išduodamus automatiškai ir nemokamai plačiai vartojama kalba ir, jeigu įmanoma, skaitmeniniu formatu, ir
 - c) skaidrius pripažinimo kriterijus, taikomus kiekvienoje aukštojo mokslo įstaigoje.
4. Bendradarbiaujant su nacionaliniais akademinio pripažinimo informacijos centrais, teikti ekspertų paramą ir mokymą aukštojo mokslo įstaigoms, kad tokios nacionalinės gairės būtų įgyvendintos, ir stebėti jų įgyvendinimą.

Vidurinis ugdymas ir mokymas

5. Kad būtų padaryta didelė pažanga siekiant užtikrinti vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacijų automatinį tarpusavio pripažinimą tik tolesnio mokymosi tikslu, skatinti skaidrumą ir didinti pasitikėjimą viena kitos vidurinio ugdymo ir mokymo sistemomis:
- a) užtikrinant, kad nacionalinės kvalifikacijų sandaros arba sistemos būtų susietos su Europos kvalifikacijų sandara, tą susiejimą, kai aktualu, peržiūrint ir atnaujinant;
 - b) keičiantis informacija apie kokybės užtikrinimo sistemas mokyklinio ugdymo srityje ir skatinant su jomis susijusį tarpusavio mokymąsi, visapusiškai atsižvelgiant į skirtingus nacionalinius kokybės užtikrinimo principus, ir
 - c) rengiant papildomas profesinio rengimo ir mokymo kokybės užtikrinimo priemones vadovaujantis Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo orientacine sistema ir jos tolesne raida.
6. Sudaryti palankesnes sąlygas judumui ir mokymosi užsienyje laikotarpių vidurinio ugdymo ir mokymo metu rezultatų pripažinimui šiais būdais:
- a) remiant vidurinio ugdymo ir mokymo įstaigas bendrųjų pripažinimo principų ir priemonių srityje, pavyzdžiui, teikiant rekomendacinę medžiagą arba mokymą;
 - b) skatinant taikyti skaidrius kriterijus ir priemones, pavyzdžiui, mokymosi rezultatais pagrįstus mokymosi susitarimus tarp siunčiančiosios ir priimančiosios įstaigų. Profesinio rengimo ir mokymo srityje plačiau naudojant Sąjungos priemones⁹ ir
 - c) informuojant vidurinio ugdymo ir mokymo įstaigas bei besimokančius asmenis ir jų šeimas apie judumo teikiamą naudą.

⁹ Pavyzdžiui, suteiktas pasitelkiant *Europass* interneto platformą ir susitarimo memorandumą bei mokymosi susitarimą, kurie yra Europos profesinio mokymo kreditų sistemos dalis.

Nacionaliniai akademinio pripažinimo informacijos centrai

7. Stiprinti nacionalinių akademinio pripažinimo informacijos centrų ir kvalifikacijų vertintojų gebėjimus ir jų vaidmenį, visų pirma, kiek tai susiję su informacijos sklaida, internetinių priemonių naudojimu siekiant padidinti veiksmingumą, skaidrumą bei nuoseklumą ir tikslu sumažinti administracinę ir finansinę našą jų paslaugų naudotojams.

Galimybės keisti studijų kryptį ir judumas

8. Išnagrinėti gerąją praktiką, susijusią su ankstesnio mokymosi pripažinimu ir galimybėmis keisti studijų kryptį tarp švietimo ir mokymo sektorių, visų pirma tarp profesinio rengimo bei mokymo ir aukštojo mokslo sektorių.

Įrodymų bazė

9. Patobulinti įrodymų bazę renkant ir platinant duomenis apie pripažinimo atvejų mastą ir pobūdį šios rekomendacijos tikslais.

Ataskaitų teikimas ir vertinimas

10. Per trejus metus nuo šios rekomendacijos priėmimo, o vėliau – reguliariai, naudojantis esamomis sistemomis ir priemonėmis teikti ataskaitas apie patirtį, gerąją praktiką, įskaitant regioninius susitarimus, ir pažangą, padarytą siekiant užtikrinti kvalifikacijų ir mokymosi užsienyje laikotarpių rezultatų automatinį tarpusavio pripažinimą.

PALANKIAI VERTINA KOMISIJOS KETINIMĄ:

11. Teikti tikslinę paramą valstybėms narėms, be kita ko, šiose srityse: tarpusavio mokymasis, kliūčių, su kuriomis susidurta taikant dabartinę kvalifikacijų pripažinimo praktiką, įvertinimas, keitimasis gerosios praktikos pavyzdžiais ir palankesnių sąlygų sudarymas valstybių narių tarpusavio bendradarbiavimui bei jų bendradarbiavimui su suinteresuotaisiais subjektais, pripažinimo institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis, visų pirma Europos Taryba ir Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacija. Šiuo bendradarbiavimu turi būti siekiama užtikrinti visapusišką Bolonijos proceso priemonių, skirtų aukštajam mokslui Sąjungoje, Kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo Europos regiono valstybėse konvencijos (Lisabonos pripažinimo konvencijos) bei jos papildomų tekstų ir Kopenhagos proceso priemonių, skirtų profesiniam rengimui ir mokymui, įgyvendinimą.
12. Bendrojo vidurinio ugdymo srityje kartu su valstybėmis narėmis pradėti Sąjungos lygmens bendradarbiavimo procesą pagal Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginę programą („ET 2020“) ar vėliau ją pakeisiančias programas, kad būtų inicijuotas glaudesnis valstybių narių bendradarbiavimas ir keitimasis praktikos pavyzdžiais vidurinio ugdymo lygmeniu siekiant įgyvendinti šios rekomendacijos tikslus – skatinti skaidrumą ir didinti tarpusavio pasitikėjimą mokyklinio ugdymo sistemomis visoje Sąjungoje.
13. Bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, sukurti patogią naudoti Sąjungos lygmens internetinę informacijos paslaugą, susijusią su vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacijomis, suteikiančiomis galimybę įgyti aukštąjį išsilavinimą kiekvienoje valstybėje narėje, šiuo tikslu toliau plėtojant esamas interneto platformas.
14. Išnagrinėti Sąjungos skaidrumo užtikrinimo priemonių¹⁰ sinergiją ir, kai tikslinga, plėtoti ją toliau, kad pagerėtų švietimo ir mokymo sektorių tarpusavio bendradarbiavimas ir judumas.
15. Bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, išnagrinėti naujų technologijų, pavyzdžiui, blokų grandinės technologijos, potencialą palengvinti automatinį tarpusavio pripažinimą.

¹⁰ Pavyzdžiui, diplomo priedėlis, pažymėjimo priedėlis, Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema, Europos profesinio mokymo kreditų sistema, Europos kvalifikacijų sandara ir priemonės, suteiktos pasitelkiant *Europass* interneto platformą.

16. Bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir nacionaliniais akademinio pripažinimo informacijos centrais, išnagrinėti, ar būtų galima išplėsti jų vaidmenį įtraukiant kitus švietimo ir mokymo sektorius ir kaip jiems galima padėti jį taip išplėsti.
17. Kai tikslinga, remti naudojimąsi Europos finansavimo šaltiniais, pavyzdžiui, programa „Erasmus+“ ar Europos struktūriniais ir investicijų fondais, atsižvelgiant į jų finansinius pajėgumus, teisinį pagrindą, sprendimų priėmimo procedūras ir 2014–2020 m. laikotarpiui nustatytus prioritetus ir nedarant jokio poveikio deryboms dėl kitos daugiamečių finansinės programos. Stiprinti judumą vidurinio ugdymo ir mokymo srityje pagal programą „Erasmus+“ ir ją pakeisiančią programą.
18. Per ketverius metus pateikti Tarybai ataskaitą dėl su šia rekomendacija susijusios tolesnės veiklos pasitelkiant esamas sistemas ir priemones, remiantis valstybių narių įnašais,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas

ŽODYNĖLIS

Kvalifikacijos automatinis tarpusavio pripažinimas – turinčiųjų tam tikro lygio kvalifikaciją, kurią suteikė viena iš valstybių narių, teisė būti svarstomiems dėl priėmimo į kito lygio aukštojo mokslo programą bet kurioje kitoje valstybėje narėje, neprivalant atlikti atskiros pripažinimo procedūros. Tuo nedaromas poveikis aukštojo mokslo įstaigos ar kompetentingų institucijų teisei nustatyti konkrečius vertinimo ir priėmimo į konkrečią programą kriterijus. Tuo nedaromas poveikis teisei tikrinti, ar kvalifikacija yra autentiška, o vidurinio ugdymo ir mokymo kvalifikacijos atveju – ar ja iš tiesų suteikiama teisė į aukštąjį mokslą ją suteikusioje valstybėje narėje arba, tinkamai pagrįstais atvejais, ar suteikta kvalifikacija atitinka priėmimo į konkrečią aukštojo mokslo programą priimančiojoje valstybėje narėje reikalavimus.

Mokymosi užsienyje laikotarpio rezultatų automatinis tarpusavio pripažinimas – aukštojo mokslo lygmeniu – teisė į mokymosi laikotarpiu pasiektų mokymosi rezultatų pripažinimą, kaip sutarta iš anksto mokymosi susitarime ir patvirtinta duomenų išrašuose, laikantis Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistemos (ECTS). Konkrečiai tai reiškia, kad taikoma 2015 m. ECTS naudotojo vadove išdėstyta taisyklė, pagal kurią visi kreditai, įgyti mokymosi užsienyje laikotarpiu ar virtualiojo judumo metu – kaip sutarta mokymosi susitarime ir patvirtinta duomenų išrašuose – turėtų būti nedelsiant perkeliama ir užskaitomi studento laipsnio atžvilgiu be jokio papildomo darbo ar studento vertinimo. **Vidurinio ugdymo lygmeniu** – teisė į mokymosi užsienyje (vienoje valstybėje narėje) laikotarpiu pasiektų mokymosi rezultatų pripažinimą kilmės šalyje, jei mokymosi rezultatai iš esmės atitinka nurodytuosius nacionalinėse mokymo programose kilmės šalyje. Tai nedaro poveikio švietimo ir mokymo įstaigų teisei nustatyti konkrečius reikalavimus prieš judumo mokymosi tikslais laikotarpį arba tikrinti, ar tie reikalavimai buvo įvykdyti grįžus po judumo mokymosi tikslais laikotarpio.

Blokų grandinė – būdas, kuriuo bendruomenė gali įrašyti ir bendrai naudoti informaciją. Kiekvienas bendruomenės narys turi savo informacijos kopiją. Įrašai yra nuolatiniai, aiškūs ir galima atlikti jų paiešką. Kiekvienas naujinys – tai naujas blokas, pridedamas grandinės pabaigoje.

Pažymėjimo priedėlis – dokumentas, pridedamas prie kompetentingų institucijų arba įstaigų išduoto profesinio rengimo ir mokymo arba profesinio pažymėjimo siekiant, kad tretiesiems asmenims – ypač kitoje šalyje – būtų lengviau suprasti kvalifikaciją turinčio asmens pasiektus mokymosi rezultatus, taip pat įgyto išsilavinimo ir užbaigto mokymo bei įgytų įgūdžių pobūdį, lygį, kontekstą, turinį bei statusą.

Kursų katalogas – *ECTS naudotojo vadove (2015 m.)* aprašytas taip: kursų kataloge pateikiama išsami, naudotojui patogi naujausia informacija apie įstaigos mokymosi aplinką (bendra informacija apie įstaigą, jos išteklius ir paslaugas, taip pat akademinė informacija apie jos programas ir atskirus švietimo komponentus), kuri turėtų būti prieinama studentams prieš pradėdant studijas ir visą studijų laiką, siekiant padėti jiems priimti tinkamus sprendimus ir kuo veiksmingiau naudoti savo laiką. Kursų katalogas turėtų būti paskelbtas įstaigos interneto svetainėje, nurodant kursų / dalykų pavadinimus nacionaline (arba, jei aktualu, regionine) kalba ir anglų kalba, kad jis būtų lengvai prieinamas visoms suinteresuotosioms šalims. Įstaiga gali nustatyti katalogo formatą ir informacijos teikimo seką. Jis turėtų būti paskelbtas pakankamai anksti, kad būsiami studentai galėtų rinktis.

Kompetentinga institucija – asmuo arba organizacija, turintys teisėtai deleguotą ar suteiktą galią, pajėgumus ar įgaliojimus vykdyti pavestą funkciją.

Kvalifikacijų vertintojas – asmuo, kuris vertina kvalifikacijas arba priima sprendimus dėl jų pripažinimo.

Diplomo priedėlis – dokumentas, pridedamas prie kompetentingų institucijų arba įstaigų išduoto aukštojo mokslo diplomo siekiant, kad tretiesiems asmenims – ypač kitoje šalyje – būtų lengviau suprasti kvalifikaciją turinčio asmens pasiektus mokymosi rezultatus, taip pat įgyto išsilavinimo ir užbaigto mokymo bei įgytų įgūdžių pobūdį, lygį, kontekstą, turinį bei statusą.

Europos jungtinių programų kokybės užtikrinimo principas – 2015 m. patvirtintas Europos aukštojo mokslo erdvės švietimo ministrų; jo tikslas – gerinti jungtinių programų kokybės užtikrinimą nustatant standartus ir šalinant jų pripažinimo kliūtis.

Europos profesinio mokymo kreditų sistema (ECVET) – techninė asmenų mokymosi rezultatų, įgytų siekiant įgyti kvalifikaciją, perkėlimo, pripažinimo ir, kai tikslinga, kaupimo sistema. Europos profesinio mokymo kreditų sistema grindžiama kvalifikacijų aprašymu naudojant mokymosi rezultatų vienetus, perkėlimo, pripažinimo ir kaupimo procesais ir įvairiais papildomais dokumentais, pavyzdžiui, susitarimo memorandumais ir mokymosi susitarimais.

Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistema (ECTS) – *ECTS naudotojo vadove (2015 m.)* aprašyta taip: į besimokantį asmenį orientuota kreditų kaupimo ir perkėlimo sistema, grindžiama mokymosi, mokymo ir vertinimo procesų skaidrumo principu. Ja siekiama sudaryti palankesnes sąlygas studijų programų ir studentų judumo veiklos planavimui, vykdymui ir vertinimui pripažįstant mokymosi rezultatus, kvalifikacijas ir mokymosi laikotarpius.

Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sandara (EHEA QF) – visa apimanti kvalifikacijų sistema 48 šalių Europos aukštojo mokslo erdvėje. Ją sudaro keturios pakopos (trumposios, bakalauro, magistro ir doktorantūros studijos), įskaitant (atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes) tarpines kvalifikacijas, bendrinius kiekvienos pakopos deskriptorius, grindžiamus mokymosi rezultatais ir kompetencijomis, ir kreditų, kuriuos galima gauti per pirmosios bei antrosios pakopos studijas, skalę.

Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo registras (EQAR) – kokybės užtikrinimo agentūrų registras, kuriame išvardytos agentūros, įrodžiusios, kad jos iš esmės laikosi bendrų kokybės užtikrinimo Europoje principų. Šie principai nustatyti Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo standartuose ir gairėse (ESG).

Europos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo sistema (EQAVET) – praktikos bendrija, kurioje susibūrusios valstybės narės, socialiniai partneriai ir Europos Komisija siekia plėtoti ir tobulinti profesinio rengimo ir mokymo kokybės užtikrinimą.

Europos kvalifikacijų sandara (EKS) – atitikties nustatymo priemonė, padedanti susieti ir palyginti Europos kvalifikacijų sistemas. Ją sudarantys aštuoni bendri Europos orientaciniai lygiai yra aprašyti pagal mokymosi rezultatus: žinias, įgūdžius ir atsakomybę bei savarankiškumą. Tokiu būdu visas nacionalines kvalifikacijų sistemas, nacionalines kvalifikacijų sandaras ir kvalifikacijas Europoje galima susieti su Europos kvalifikacijų sandaros lygiais. Besimokantys asmenys, absolventai, paslaugų teikėjai ir darbdaviai gali remtis šiais lygiais siekdami suprasti ir palyginti skirtingose šalyse ir pagal skirtingas švietimo ir mokymo sistemas suteiktas kvalifikacijas.

Mokymosi susitarimas – aukštojo mokslo srityje *ECTS naudotojo vadove (2015 m.)* apibrėžtas kaip judumo veikloje dalyvaujančių trijų šalių – studento, siunčiančiosios įstaigos ir priimančiosios įstaigos ar organizacijos / įmonės – oficialus susitarimas, skirtas palengvinti kreditų judumo ir jų pripažinimo organizavimą. Šį susitarimą visos trys šalys turi pasirašyti iki judumo laikotarpio pradžios ir jis skirtas patvirtinti studentui, kad kreditai, kuriuos jis sėkmingai įgis judumo laikotarpiu, bus pripažinti. **Vidurinio ugdymo ir mokymo srityje** – judumo veikloje dalyvaujančių trijų šalių – mokinio / stažuotojo arba jo šeimos, siunčiančiosios įstaigos ir priimančiosios įstaigos ar organizacijos / įmonės – susitarimas, skirtas palengvinti mokymosi laikotarpio ir jo pripažinimo organizavimą. Visos trys šalys, pasirašančios mokymosi susitarimą, įsipareigoja laikytis visų sutartų nuostatų, tokiu būdu užtikrinant, kad mokinio / stažuotojo mokymosi laikotarpis arba mokymosi rezultatai bus pripažinti netaikant jokių papildomų reikalavimų.

Mokymosi rezultatai – konstatavimas to, ką besimokantis asmuo žino, supranta ir sugeba daryti pasibaigus mokymosi procesui; mokymosi rezultatams apibrėžti vartojami terminai „žinios“, „įgūdžiai“ ir „kompetencijos“.

Nacionalinė kvalifikacijų sandara – kvalifikacijų klasifikavimo į nustatytus pasiektų mokymosi rezultatų lygius pagal tam tikrus kriterijus priemonė, kuria siekiama integruoti ir koordinuoti nacionalines kvalifikacijų posistemas ir gerinti kvalifikacijų skaidrumą, prieinamumą, raidą ir kokybę atsižvelgiant į darbo rinką ir pilietinę visuomenę.

Aukštojo mokslo įstaiga –¹¹ bet kurio tipo aukštojo mokslo įstaiga, kuri pagal nacionalinę teisę arba praktiką suteikia pripažintus laipsnius arba kitas pripažintas tretinio lygmens kvalifikacijas, kad ir koks būtų tokios įstaigos pavadinimas, taip pat bet kokio kito tipo aukštojo mokslo įstaiga, kurią nacionalinės institucijos yra pripažinusias kaip priklausančią valstybės narės aukštojo mokslo sistemai.

Kvalifikacija – oficialus vertinimo ir tvirtinimo proceso rezultatas, kuris gaunamas kompetentingai institucijai arba įstaigai nustačius, kad asmuo pasiekė nustatytus standartus atitinkančius mokymosi rezultatus.

Ankstesnio mokymosi pripažinimas – mokymosi rezultatų, kurie buvo įgyti formaliojo švietimo ir mokymo, neformaliojo mokymosi ar savišvietos būdu anksčiau nei buvo paprašyta patvirtinimo, pripažinimas¹².

Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo standartai ir gairės (ESG) – aukštojo mokslo vidaus ir išorės kokybės užtikrinimo standartai ir gairės, parengti pagal Bolonijos procesą. Juose pateikiamos rekomendacijos dėl sričių, kurios yra itin svarbios siekiant sėkmingai užtikrinti aukštojo mokslo kokybę ir mokymosi aplinką. Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo standartai ir gairės turėtų būti svarstomi atsižvelgiant į platesnį kontekstą, kuris apima kvalifikacijų sandaras, Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistemą ir diplomų priedėlius – visa tai padeda skatinti skaidrumą ir tarpusavio pasitikėjimą Europos aukštojo mokslo erdve.

Duomenų išrašas – *ECTS naudotojo vadove (2015 m.)* apibrėžtas kaip naujausi studentų studijų pažangos duomenys: studijų sudedamosios dalys, kuriose jie dalyvavo, Europos kreditų perkėlimo ir kaupimo sistemos taškų, kuriuos jie pasiekė, skaičius ir balai, kuriais jie buvo įvertinti. Tai yra labai svarbus dokumentas stebint pažangą ir pripažįstant mokymosi rezultatus, be kita ko, studentų judumo tikslu. Dauguma įstaigų duomenų išrašus parengia pagal savo duomenų bases.

¹¹ EL tikrinimo išlyga.

¹² Tarybos rekomendacija dėl neformaliojo mokymosi ir savišvietos rezultatų patvirtinimo, OL C 398, 2012 12 22, p. 1.